

Nikola Prlenda
Vjekoslav Cigrovski
Bojan Matković

STANJE I PERSPEKTIVA RAZVOJA SKIJAŠKOG CENTRA NA BJELOLASICI

1. UVOD

Zimski sportsko-rekreacijski turizam većim dijelom vezan je uz planinske predjele koji uz odgovarajuću infrastrukturu u zimskim mjesecima omogućuju brojne sadržaje kao što su: alpsko skijanje, daskanje na snijegu, klizanje, sanjkanje, skijaško trčanje, sportske igre na ledu i dr. Takva vrsta turizma uglavnom je vezana uz visoke planine koje jamče snijeg u zimskim mjesecima, pa alpske zemlje koje su bogate planinskim predjelima poput Austrije, Švicarske, Francuske, Italije i Slovenije imaju idealne uvijete za razvoj zimskog sportsko-rekreacijskog turizma. U navedenim alpskim zemljama zimski turizam ima značajan udio u nacionalnom privrednom dohotku (Bartoluci, Čavlek i sur., 1998.). Hrvatske planine koje se rasprostiru duž cijele jadranske obale od Učke i Gorskog kotara na sjeveru preko Velebita do Mosora i Biokova na jugu pod utjecajem su mora i mediteranske klime pa je razvoj zimskog turizma na njima, unatoč poneki puta i iznimno obilnom snijegu, znatno otežan. No, alpsko skijanje, kao dominantni sportsko-rekreacijski sadržaj zimskog turizma u Hrvatskoj, je osobito popularan čemu svjedoči veliki broj ljudi koji za vrijeme zimskih školskih praznika odlaze na zimovanje. Osim toga, u našoj zemlji postoji skijaška tradicija više od 110 godina, što zasigurno pridonosi popularnosti koju alpsko skijanje uživa na ovim prostorima (Cvetnić, 2004.). Potrebno je istaknuti još jedan razlog koji objašnjava veliku masovnost bavljenja alpskim skijanjem, a to je naglašena rekreativna komponenta, koja omogućuje uključivanje velikog broj ljudi neovisno o životnoj dobi (Matković i sur., 2004.). Sve navedeno upućuje kako bi trebalo ulagati u skijaške centre u planinskim predjelima Hrvatske, gdje za to prije svega postoje ekonomski opravdani uvjeti.

2. MODERNI SKIJAŠKI CENTAR

Zahtjevi današnjih turista sve više su usmjereni sadržajima koji se nude u okviru turističke ponude određenog centra, a u kojima će oni aktivno sudjelovati. Takav trend turizma svakako pogoduje razvoju zimskog turizma, koji je isključivo orijentiran na različite sportsko-rekreacijske sadržaje. Stoga nije začuđujući podatak kako se putovanje uz realizaciju programa sportske rekreacije nalazi na prvom mjestu zbog

kojeg se ljudi na njega odlučuju (Bartoluci i sur., 2004.). Geografski i klimatski uvjeti vezani uz određeni skijaški centar bitan su, ali ne i presudan uvjet turističkog razvoja i ponude koju određeni centar nudi. Kao što je već navedeno, pri odabiru odredišta važnu ulogu imaju sadržaji sportskog i zabavnog karaktera. Pri formiranju određenog skijaškog centra osobito je važno voditi brigu o potencijalnim gostima te njihovom materijalnom statusu i dobi, jer su ti podaci visoko povezani s interesima turista. Razumljivo je kako će korištenje sadržaja u ponudi određenog skijaškog centra, a prije svega sportsko-rekreacijskih sadržaja, biti bitno drugačiji radi li se o djeci predškolske dobi, školskoj djeci, mladima, odraslim osobama ili umirovljenicima. Takvu specifičnost prepoznali su, i tome se prilagodili, skijaški centri u alpskim zemljama. Tako su se francuski skijaški centri većinom odlučili za razvoj zimskog turizma namijenjenog mladim osobama, koji u njihove centre već godinama dolaze upravo zbog velikog broja sportskih, te raznovrsnih sadržaja zabavnog karaktera. U zimskoj sezoni, francuski skijaški centri osim škole alpskoga skijanja nude i turno skijanje, školu daskanja na snijegu, ronjenje ispod zaleđenih jezera, planinarske ture s krpeljama, penjanje po zaleđenim slapovima, jahanje, vožnju motornim sanjkama po snijegu, "paragliding", panoramske letove s helikopterom te skijanje s vodičem izvan uređenih staza. Francuski skijaški centri planski su sagrađeni, tako da se smještajni kapaciteti nalaze u neposrednoj blizini, odnosno na samome skijalištu jednako kao i prateći objekti (sportske dvorane, zabavni sadržaji, trgovine, ugostiteljski objekti). Sve navedeno upućuje na već potvrđenu važnost raznolikih sadržaja, koje određeni skijaški centar mora ponuditi kako bi donekle udovoljio zahtjevima današnjih turista.

3. STANJE SKIJAŠKOG CENTRA NA BJELOLASICI

Skijaški centar Bjelolasica udaljen je 27 kilometara od Ogulina te je smješten u prostranoj kotlini Gorskog kotara. Početna stanica skijaške žičare je na 620 metara nadmorske visine. Skijalište se proteže do 1325 metara nadmorske visine, a ukupno ima šest skijaških žičara. Pripadajuće skijaške staze namijenjene su rekreativnim skijašima svih uzrasta te su po svojoj konfiguraciji različite, što omogućuje uživanje u alpskom skijanju skijašima različitog predznanja. Hotelsko naselje HOC (Hrvatski olimpijski centar) u potpunosti je preuređeno 1998. godine, te danas raspolaže s 384 ležaja (121 soba i 12 apartmana). Osim navedenih smještajnih kapaciteta u samom skijaškom centru, postoji i mogućnost privatnog smještaja. Također, potrebno je istaknuti kako se u ponudi ovog skijaškog centra nalazi i sportska dvorana. Gorska služba spašavanja i liječnička briga dio su ponude tog skijaškog centra. Gostima željnim tjelesne aktivnosti u planini, tijekom zimskih mjeseci omogućeno je: alpsko skijanje, daskanje na snijegu, sanjkanje, planinarenje i alpinizam (Klek, Bijele i Samarske stijene), iznajmljivanje sportske opreme, iznajmljivanje motornih sanjki.

Također, u centru postoji organizirana škola alpskoga skijanja i škola daskanja na snijegu (Matković i Cigrovski, 2004, Nysa tours, 2008, Bjelolasica, 2008.).

4. PERSPEKTIVA SKIJAŠKOG CENTRA NA BJELOLASICI

Svakodnevno smo svjedoci globalnog zagrijavanja Zemlje, pa je i sve češća potreba zasnježivanja skijaških centara na visokim nadmorskim visinama, koji su do nedavno bili dio ledenjaka, odnosno predjela vječnog snijega i leda. S obzirom na to da je skijaški centar Bjelolasica već definiran svojom geografskom pozicijom te da egzistira već preko dvadeset godina, definitivno bi se preporučilo eventualno širenje na njegovom najvišem dijelu (iznad 1000 metara nadmorske visine). Svakako da u skijaškom centru Bjelolasica postoje prirodni uvjeti za razvoj zimskog turizma, koji su upotpunjeni dugom skijaškom tradicijom, međutim, od ukupnog broja Hrvata koji odlaze na zimovanje, još uvijek se mali broj njih odlučuje provesti zimovanje u skijaškom centru Bjelolasica. Razloge tome valja potražiti u čitavom nizu čimbenika na kojima bi se svakako trebalo poraditi želi li navedeni skijaški centar u budućnosti privući još više posjetitelja. U perspektivi skijaški centar svakako bi trebao osigurati:

- postojanje infrastrukture za umjetno zasnježivanje skijaških staza,
- uređenost i održavanje skijaških staza prije skijaške sezone,
- odgovarajuću svakodnevnu uređenost skijaških staza u samoj skijaškoj sezoni,
- adekvatne skijaške žičare prilagođene svim uzrastima,
- dovoljan broj te kvalitetnu opremu za iznajmljivanje,
- školu za skijaško trčanje,
- dovoljno ograđenog i adekvatno uređenog prostora za igraonice na snijegu,
- organiziranu animaciju na snijegu djece predškolske dobi,
- klizalište te mogućnost iznajmljivanja klizaljki,
- zatvoreni bazen s popratnim sadržajima,
- veći broj zabavnih sadržaja vezanih uz “slobodno vrijeme” gostiju,
- infrastruktura u vidu većeg broja smještajnih kapaciteta (hotelske sobe i apartmani).

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu uspoređeni su skijaški centri u Alpama sa skijaškim centrom Bjelolasica kako bi se pokušalo utvrditi trenutno stanje skijaškog centra Bjelolasica u odnosu na kvalitetne skijaške centre. Na osnovi utvrđenog stanja u ovom radu moguće je predložiti daljnji razvoj skijaškog centra Bjelolasica. Ukoliko bi se

skijaški centar Bjelolasica pokušao razvijati u predloženom smjeru, definitivno bi se svojom ponudom približio već renomiranim skijaškim centrima u Alpama. Naime, odličan skijaški centar u današnje vrijeme morao bi nuditi lepezu sadržaja sportsko-rekreacijskog i zabavnog karaktera. S obzirom na utvrđeno trenutno stanje skijaškog centra, moguće je zaključiti kako u njemu postoje neiscrpljene mogućnosti razvoja velikog broja sportskih i odgojno-obrazovanih sadržaja. Povećanjem i proširivanjem svoje ponude u navedenom smjeru omogućio bi se razvoj skijaškog centra Bjelolasica prema zimsko-turističkom središtu koji bi mogao prije svega biti namijenjen djeci predškolske i školske dobi. Zbog svog centralnog geografskog položaja, odnosno dobre prometne povezanosti s ostalim dijelovima Hrvatske analizirani skijaški centar ima dobre preduvjete za prihvrat predškolske i školske djece iz cijele Hrvatske. Povećanjem broja skijaša u skijaškom centru Bjelolasica, definitivno će se povećati i interes lokalnog stanovništva za ulaganje u sam skijaški centar.

6. LITERATURA

1. Bartoluci, M., Čavlek, N. i sur. (1998.) Turizam i sport. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagrebački velesajam.
2. Bjelolasica (2008.) Zima/on line/. S mreže skinuto 1. travnja 2008. s: http://www.bjelolasica.hr/sto_vam_n/zim_sp.php
3. Cvetnić, R. (2004.) 110 godina skijanja u Zagrebu i Hrvatskoj, od prve skijaške udruge do danas. Zagreb: Pop & pop i Zagrebački skijaški savez.
4. Bartoluci, M. i sur. (2004.) Menedžment u sportu i turizmu. Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
5. Matković, B., Ferenčak, S., Žvan, M. (2004.) Skijajmo zajedno. Zagreb: Europapress holding i FERBOS inženjering.
6. Matković, B., Cigrovski, V. (2004.) Razvoj skijaških centara u Hrvatskoj. U: Zbornik radova Menedžment u spotu i turizmu, Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu. str. 36 - 41.
7. Nysa tours (2008.). Zimovanje/on line/. S mreže skinuto 1. travnja 2008. s: <http://www.nysa.hr/>